

PROCESUL-VERBAL

al ședinței ordinare nr.2 din 18 octombrie 2018 a Consiliului Regional pentru Dezvoltare Centru (CRD Centru)

18 octombrie 2018

Sala de Ședințe a Consiliului raional Ialoveni, str. Alexandru cel Bun, nr.33, or. Ialoveni

Prezidează: Eleonora GRAUR, președinta raionului Rezina, președinta CRD Centru

Secretar: Viorel JARDAN, directorul ADR Centru

Total membri ai CRD Centru: 47 persoane

Prezenți: 25 persoane

Absenți: 22 persoane

Lista participanților se anexează.

Invitați: *Igor Malai*, șeful Direcției politice de dezvoltare regională la Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului (MADRM); *Eduard Ungureanu*, șeful Secției relații cu instituțiile de dezvoltare regională MADRM; *Veaceslav Bulat*, directorul Institutului de Dezvoltare Urbană; *Petru Veveriță*, consultant național GIZ/MSPL; arhitecți-șefi ai raioanelor din Regiunea Centru.

Lista integrală a invitațiilor se anexează.

Cuvânt de deschidere

Eleonora Graur a salutat membrii CRD și invitații la ședință, după care a anunțat că ședința CRD Centru este deliberativă. Începerea lucrărilor ședinței a fost pusă la vot și acceptată în unanimitate de membrii CRD. De asemenea, în unanimitate a fost aprobată ordinea de zi a ședinței.

Igor Malai, a salutat membrii Consiliului și a anunțat că ședințele CRD sunt foarte importante pentru MADRM în perspectiva promovării politicii de dezvoltare regională. În cadrul ședințelor CRD, MADRM dorește să identifice problemele care se atestă la nivel local și să găsească în comun soluții pentru eficientizarea dezvoltării regionale. De asemenea, a fost menționată importanța conlucrării instituțiilor care formează CRD (APL, ONG și business) în procesul de dezvoltare regională.

Ordinea de zi:

1. Cu privire la audierea raportului de implementare a Strategiei de Dezvoltare Regională Centru 2016-2020 pe parcursul Semestrului I al anului 2018 și a informației referitoare la implementarea proiectelor investiționale pe parcursul Semestrului I al anului 2018.

Viorel Jardan a prezentat raportul de activitate a Agenției de Dezvoltare Regională Centru, privind implementarea Planului de acțiuni al Strategiei Naționale de Dezvoltare Regională în perioada ianuarie-octombrie 2018. Au fost enumerate obiectivele strategice și activitățile întreprinse pentru realizarea acestora. Menționând măsurile întreprinse conform Planului de activitate, directorul a punctat principalele activități realizate precum: acțiunile de îmbunătățire a infrastructurii în Regiunea Centru, activitățile menite să contribuie la dezvoltarea economică durabilă și la consolidarea bunei guvernări locale în regiune și proiectele bilaterale lansate împreună cu partenerii de dezvoltare ai Regiunii Centru. De asemenea, directorul a vorbit despre proiectele investiționale aflate în proces de implementare, despre costurile proiectelor menționate și despre valorificarea mijloacelor financiare planificate. La sfârșitul prezentării, Viorel Jardan s-a referit și la participarea sa la conferința internațională desfășurată la Alba Iulia (România) de către ADR Centru România.

Igor Malai, a adus mulțumiri ADR Centru pentru munca depusă, datorită căreia proiectele sunt implementate și mijloacele financiare sunt valorificate în termen. În context, s-a menționat modificarea Legii nr.438 privind dezvoltarea regională, care a anulat plafonul de 1% din bugetul de stat destinat proiectelor de dezvoltare regională. De acum încolo, resursele financiare vor fi alocate conform programelor. Agențiile sunt pregătite pentru a valorifica acești bani deoarece au elaborate documentele de planificare însoțite de o listă de proiecte bine pregătite. Igor Malai a mai sugerat Agenției și membrilor CRD să audieze în cadrul ședințelor agenției economice și reprezentanții APL care au probleme la implementarea proiectelor.

Alexandru Brînză, vicepreședintele raionului Ungheni, a întrebat care ar fi probabilitatea ca până la finele anului 2019 să fie valorificată toată suma alocată pentru finalizarea construcției drumului Ungheni-Cetireni-Alexeevca, în condițiile în care până în prezent au fost valorificați doar 19 milioane de lei din totalul 92 de milioane.

Viorel Jardan a răspuns că acest lucru nu este posibil din cauza modalității actuale de repartizare a banilor destinați pentru proiectele din DUP. Se preconizează ca la anul viitor modalitatea de repartizare a banilor să se schimbe, iar finanțarea să fie planificată în așa fel, încât să fie posibilă finalizarea proiectului până la sfârșitul anului 2020.

Igor Malai a menționat că necesitățile țării sunt mai mari decât posibilitățile. Totuși, a fost demonstrată eficiența și capacitatea de a implementa proiecte regionale și a valorifica finanțarea disponibilă. În aceste condiții, Guvernul a mai suplinit FNDR cu încă 26 milioane de lei pentru investițiile curente. Dacă și în continuare va fi demonstrată capacitate și competență, pe viitor sumele destinate pentru proiecte regionale vor fi și mai mari.

Eduard Ungureanu a informat audiența că MADRM a depus deja la Ministerul Finanțelor un demers prin care au fost solicitate resurse financiare pentru finalizarea proiectelor din DUP 2016-2020 și se așteaptă răspunsul prin legea bugetului 2019.

*Proiectul de decizie cu privire la aprobarea raportului de implementare a SDR 2016-2020 pentru Semestrul I al anul 2018 și a informației referitoare la implementarea proiectelor investiționale pe parcursul Semestrului I al anului 2018, a fost aprobat prin vot **unanim**.*

2. Cu privire la informarea membrilor CRD referitor la activitatea Comisiilor Regionale Sectoriale (CRS) în domeniul AAC și MDS și la numirea copreședintelui CRS AAC.

Liuba Stavinschi, membră a CRS în domeniul Aprovizionare cu Apă și Canalizare (AAC), a vorbit despre activitatea CRS pe parcursul ultimelor șapte luni, ședințele și activitățile realizate de CRS. În perioada menționată, membrii CRS AAC și specialiștii delegați s-au întrunit într-o ședință, au participat la o vizită de studiu în Regiunea Centru - România și au participat la un atelier de lucru la tema planificării participative în sectorul AAC. La fel, s-a vorbit despre propunerile membrilor CRS pentru planul de activități ulterioare ale CRS și despre concluziile și recomandările formulate de membrii CRS.

Ion Plămădeală, copreședinte al CRS în domeniul Managementului Deșeurilor Solide (MDS), la fel, s-a referit la activitatea CRS MDS în ultimele șapte luni. În prezentarea sa, copreședintele a vorbit despre vizita de studiu în Regiunea Centru – România organizată pentru membrii ambelor Comisii, precum și despre subiectele discutate, concluziile și recomandările formulate de membrii CRS MDS în urma celor două ședințe desfășurate în perioada de referință.

Mihai Fisticanu, arhitectul-șef al raionului Strășeni, a întrebat la ce instituție ar trebui să se adreseze primarii pentru coordonarea amplasării în teritoriu a depozitelor de deșeuri.

Ion Plămădeală a răspuns că în cadrul lucrărilor CRS MDS a fost desfășurată o activitate de chestionare a primăriilor din regiune. În rezultat, cu suportul GIZ, au fost identificate o serie de locații potrivite pentru amplasarea depozitelor temporare a deșeurilor.

Ion Platon, arhitectul-șef al raionului Orhei, a propus ca, dat fiind faptul că nicio administrație publică locală nu dorește să aibă depozite de deșeuri pe teritoriul său, aceste terenuri să fie alocate prin hotărâre de guvern.

Svetlana Rotundu, președinta raionului Șoldănești, a menționat că raionul Șoldănești este implicat într-un proiect vast de MDS, care nu este funcțional deoarece nu a fost posibilă construcția unui poligon de depozitare a deșeurilor din cauză că Ministerul Mediului a refuzat să ofere avizul de mediu. Refuzul a fost motivat prin faptul că la momentul respectiv se efectua un studiu de fezabilitate care prevedea construcția unor poligoane regionale pe întreg teritoriul republicii. Președinta a întrebat reprezentantul MADRM la ce etapă este studiul respectiv, ce prevede acesta și când se va purcede la implementarea lui.

Igor Malai a început prin a mulțumi partenerilor de la GIZ cu suportul cărora au fost create CRS iar membrii acestora au posibilitatea să-și crească capacitățile, să discute problemele sectoarelor și să se implice în proces. Însă, numai de a constata problemele de către membrii CRS nu este suficient. Membrii CRS ar trebui să discute între ei, să afle opiniile oamenilor și a APL din regiune, după care să vină cu propuneri concrete în cadrul CRD. Fiind asigurată participarea MADRM și a Agenției, CRS trebuie să-și continue activitatea și fără mobilizare din afară. De asemenea, Igor Malai a menționat faptul că Guvernul întreprinde acțiuni pentru elaborarea unui plan național de AAC care să fie ca o lege însoțită de scheme și prevederi tehnice principale pentru proiectele ulterioare în domeniu. În ceea ce privește MDS, Igor Malai a răspuns că decizia de alocare a terenurilor pentru depozite aparține APL și aceasta trebuie să fie bazată pe un plan urbanistic. Hotărârile de guvern nu pot fi aprobate fără acordul APL și al cetățenilor. Strategia națională de MDS va fi modificată prin HG în așa fel ca propunerile CRS să fie luate în considerare, de aceea rolul CRS este esențial. Propunerile care vor fi făcute la CRD vor fi promovate în CNCDR și apoi la Guvern. Poligonul de la Șoldănești, conform studiului de

fezabilitate, trebuie să fie un depozit temporar de la care deșeurile ar fi transportate la un depozit regional. În prezent prevederile strategiei existente vor fi revizuite, iar implicarea CRS va fi esențială. Necesitatea de a continua activitatea CRS există și ea va fi continuată. În domeniul MDS și AAC la nivel național vor fi luate decizii în curând și vor fi anunțate acțiunile ulterioare ale Guvernului și sursele de finanțare pentru acestea.

Alexei Burlacu, primarul de Rogojeni (Șoldănești), și-a exprimat indignarea că Ministerul Mediului de atunci le-a jucat festa tuturor beneficiarilor proiectului MDS de la Șoldănești și, prin refuzul de a elibera avizul de mediu, a cauzat pierderea investițiilor în sector.

Liuba Stavinschi a menționat că în cadrul CRS AAC au fost formulate o serie de propuneri care pot fi luate ca bază în gestionarea sectorului. Totodată, ea a exprimat regretul că APL nu ia în serios comisiile și nu consideră necesar să participe la activitățile acestora. De aceea, nu trebuie puse toate problemele pe seama comisiilor, pentru că, dacă nu va exista o colaborare între toți actorii implicați (APL, Agenție, MADRM, parteneri externi) sectoarele respective nu vor putea fi dezvoltate.

Igor Malai a confirmat, însă a adăugat că membrii comisiilor sunt, de fapt, reprezentanți ai APL, ai CRD, ai societății civile și ai mediului de afaceri din regiune. De aceea, nu este deloc normal că despre cele discutate la comisii nu se cunoaște în teritoriu.

Eleonora Graur a propus ca în funcția de copreședinte al CRS AAC din partea CRD Centru să fie numit Lilian Carmanu, președintele raionului Ialoveni, și a pus la vot proiectul de decizie respectiv.

*Proiectul de decizie cu privire la informarea membrilor CRD referitor la activitatea Comisiilor Regionale Sectoriale în domeniul AAC și MDS și la numirea copreședintelui CRS AAC a fost aprobat prin vot **unanim**.*

3. Cu privire la implicarea societății civile în procesul de implementare a proiectelor finanțate de Uniunea Europeană.

Veaceslav Bulat, directorul Institutului de Dezvoltare Urbană (IDU), a prezentat acțiunile întreprinse pentru implicarea societății civile din regiune în implementarea proiectelor finanțate de UE. Astfel, vorbitorul s-a referit la scopul activității, beneficiarii și sarcinile propuse în cadrul celor cinci componente ale procesului de modernizare a serviciilor publice locale.

*Proiectul de decizie cu privire la informarea membrilor CRD referitor la implicarea societății civile în procesul de implementare a proiectelor finanțate de Uniunea Europeană a fost aprobat prin vot **unanim**.*

4. Prezentarea proiectului politicii publice „Dezvoltarea urbană echilibrată”.

Igor Malai, a făcut o prezentare a proiectului politicii publice „Dezvoltarea urbană echilibrată”, referindu-se la principalele probleme de dezvoltare teritorială în Republica Moldova, la experiența externă în domeniu, obiectivele politicii publice menționate și la cele trei opțiuni care stau în fața domeniului de dezvoltare urbană.

Veaceslav Bulat, expert angajat de GIZ pentru proiectul menționat, a vorbit mai mult despre metodologia de identificare a orașelor care vor trebui să aibă rolul de poli de creștere

economică și dezvoltare socio-economică. De asemenea, au fost prezentate și sursele de finanțare a activităților preconizate în cadrul proiectului.

Sergiu Pîslaru, vicepreședintele CR Orhei, a întrebat ce va fi cu satele țării dacă se dorește să fie creați poli de creștere care vor atrage tinerii care și așa sunt foarte puțini în mediul rural.

Igor Malai a răspuns că programele care vor finanța orașele poli de creștere vor fi suplimentare tuturor altor programe de susținere a localităților și sectoarelor, și nu vor fi în detrimentul mediului rural.

*Proiectul de decizie cu privire la informarea membrilor CRD referitor la proiectul politicii publice „Dezvoltarea urbană echilibrată” a fost aprobat prin vot **unanim**.*

După epuizarea subiectelor de pe ordinea de zi, **Liuba Stavinschi** a întrebat de ce membrilor CRD Centru din partea societății civile nu li se rambursează cheltuielile de deplasare la ședințele CRD și CRS, în timp de reprezentanții APL în Consiliu se deplasează din contul banilor publici.

Igor Malai a răspuns că, potrivit prevederilor legale, activitatea în cadrul CRD este neremunerată. Totodată, indemnul ministerului a fost ca membrii CRD din fiecare raion să coopereze, iar reprezentanții Consiliilor raionale să ofere transportul și celorlalți colegi.

Eleonora Graur a declarat că atunci când se deplasează la Chișinău își programează mai multe activități în afară de ședințele CRD. Președinta a mai adăugat că, dacă colega Liuba Stavinschi este gata să se conformeze programului ei, atunci poate să vină la fiecare ședință cu transportul CR Rezina.

Viorel Jardan a promis că, împreună cu partenerii de dezvoltare și MADRM, se va încerca identificarea unei soluții pentru problema menționată.

Eleonora Graur le-a mulțumit pentru participare membrilor CRD Centru, invitaților, colegilor de la ADR Centru și a declarat ședința închisă.

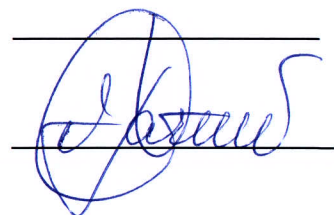
Președintele CRD Centru

Eleonora GRAUR

Contrasemnat:

Secretarul CRD Centru

Viorel JARDAN

Consiliul Regional pentru Dezvoltare Centru

DECIZIE nr. 02-01

din 18 octombrie 2018

Cu privire la aprobarea Raportului de implementare a SDR Centru 2016-2020 pe parcursul Semestrului I al anului 2018

În conformitate cu prevederile Hotărîrii Guvernului nr. 127 din 08.02.2008 “Cu privire la măsurile de realizare a Legii nr. 438-XVI din 28 decembrie 2006 privind dezvoltarea regională în Republica Moldova” și a Regulamentului de organizare și funcționare a Consiliului Regional pentru Dezvoltare Centru (aprobat prin Decizia nr. 3 din 21 octombrie 2008), Consiliul Regional pentru Dezvoltare Centru **DECIDE:**

1. Se ia act de audierea Raportului de implementare a SDR Centru 2016-2020 pe parcursul Semestrului I al anului 2018.
2. Se aprobă Raportul de implementare a SDR Centru 2016-2020 pe parcursul Semestrului I al anului 2018.

Președintele CRD Centru

Eleonora GRAUR

Secretarul CRD Centru

Viorel JARDAN

Consiliul Regional pentru Dezvoltare Centru

DECIZIE nr. 02-02

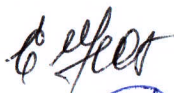
din 18 octombrie 2018

Cu privire la informarea membrilor CRD referitor la activitatea Comisiilor Regionale Sectoriale în domeniul AAC și MDS și la numirea copreședintelui CRS AAC

În conformitate cu art. 7 alin. (6), lit. e) și art. 8 alin. (4) lit. f), h) a Legii nr. 438-XVI din 28 decembrie 2006 privind dezvoltarea regională în Republica Moldova și a Regulamentului de organizare și funcționare a Consiliului Regional pentru Dezvoltare Centru (aprobat prin Decizia nr. 3 din 21 octombrie 2008), Consiliul Regional pentru Dezvoltare Centru **DECIDE**:

1. Se ia act de informația privind activitatea Comisiilor Regionale Sectoriale în domeniul AAC și MDS;
2. Se numește în funcția de copreședinte al CRS AAC dl **Lilian Carmanu**, președintele raionului Ialoveni, membru al Consiliului Regional pentru Dezvoltare Centru.

Președintele CRD Centru

Eleonora GRAUR

Secretarul CRD Centru

Viorel JARDAN

Consiliul Regional pentru Dezvoltare Centru

DECIZIE nr. 02-03

din 18 octombrie 2018

Cu privire la audierea informației despre implicarea societății civile în procesul de implementare a proiectelor finanțate de UE.

În conformitate cu prevederile Hotărîrii Guvernului nr. 127 din 08.02.2008 “Cu privire la măsurile de realizare a Legii nr. 438-XVI din 28 decembrie 2006 privind dezvoltarea regională în Republica Moldova” și a Regulamentului de organizare și funcționare a Consiliului Regional pentru Dezvoltare Centru (aprobat prin Decizia nr. 3 din 21 octombrie 2008), Consiliul Regional pentru Dezvoltare Centru **DECIDE:**

1. Se ia act de audierea informației despre implicarea societății civile în procesul de implementare a proiectelor finanțate de Uniunea Europeană.

Președintele CRD Centru

Eleonora GRAUR

Secretarul CRD Centru

Viorel JARDAN

Consiliul Regional pentru Dezvoltare Centru

DECIZIE nr. 02-04

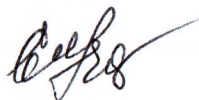
din 18 octombrie 2018

Cu privire la audierea informației despre proiectul politicii publice „Dezvoltarea urbană echilibrată”.

În conformitate cu prevederile Hotărîrii Guvernului nr. 127 din 08.02.2008 “Cu privire la măsurile de realizare a Legii nr. 438-XVI din 28 decembrie 2006 privind dezvoltarea regională în Republica Moldova” și a Regulamentului de organizare și funcționare a Consiliului Regional pentru Dezvoltare Centru (aprobat prin Decizia nr. 3 din 21 octombrie 2008), Consiliul Regional pentru Dezvoltare Centru **DECIDE:**

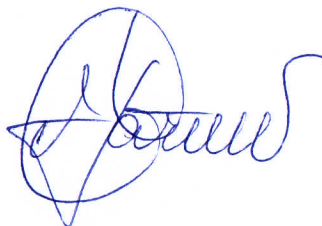
1. Se ia act de audierea informației despre proiectul politicii publice „Dezvoltarea urbană echilibrată”.

Președintele CRD Centru

Eleonora GRAUR

Secretarul CRD Centru

Viorel JARDAN